

Historia

Kryteria sukcesu

Klasa 5

Cele kształcenia, wymagania ogólne - podstawa programowa

1. Chronologia historyczna.
 1. Odróżnianie przeszłości, teraźniejszości i przyszłości.
 2. Posługiwanie się podstawowymi określeniami czasu historycznego: epoka, okres p.n.e., okres n.e., tysiąclecie, wiek, rok.
 3. Obliczanie upływu czasu między wydarzeniami historycznymi.
 4. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie oraz porządkowanie ich i ustalanie związków przyczynowo - skutkowych.
 5. Dostrzeganie zmiany w życiu politycznym i społecznym oraz ciągłości w rozwoju kulturowym.
2. Analiza i interpretacja historyczna.
 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym kartograficznych), próba wyciągania z nich wniosków.
 2. Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.
 3. Rozróżnianie w narracji historycznej warstwy informacyjnej, wyjaśniającej i oceniającej.
 4. Objaśnianie związków przyczynowo - skutkowych, analizowanie zjawisk i procesów historycznych.
 5. Dostrzeganie potrzeby poznawania przeszłości dla rozumienia procesów zachodzących we współczesności.
3. Tworzenie narracji historycznej.
 1. Konstruowanie ciągów narracyjnych przy wykorzystaniu zdobytych informacji źródłowych.
 2. Posługiwanie się pojęciami historycznymi i wyjaśnianie ich znaczenia.
 3. Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych.
 4. Tworzenie krótkich i długich wypowiedzi: planu, notatki, rozprawki, prezentacji.

Zakres	Cel w języku ucznia	Kryteria sukcesu
Wprowadzenie- historia, źródła, czas	Podam rodzaje źródeł, epoki historyczne, określę wiek	• odróżniam przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. • posługuję się podstawowymi określeniami czasu historycznego: epoka, okres p.n.e., okres n.e., tysiąclecie, wiek, rok. • obliczam upływu czasu między wydarzeniami historycznymi. • umieszczam procesy, zjawiska i fakty historyczne w czasie oraz porządkuję je i ustalam związki przyczynowo-

		skutkowe.
1.Pradzieje i najdawniejsze cywilizacje	Scharakteryzuję pradzieje i cywilizacje starożytnego Wschodu	• porównuję koczowniczy tryb życia z osiadłym; • umiejscawiam w czasie i przestrzeni cywilizacje Starożytnego Wschodu (Mezopotamia, Egipt, Izrael); • charakteryzuję system wierzeń w Egipcie, religię starożytnego Izraela; • wyjaśniam różnicę między politeizmem a monoteizmem; • umiejscawiam w czasie i znam różne systemy sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w Egipcie; • charakteryzuję najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: nauce, prawie, architekturze, sztuce, literaturze;
2. Starożytna Grecja	Opiszę cywilizację starożytnej Grecji	• umiejscawiam w czasie i przestrzeni cywilizację starożytnej Grecji; • charakteryzuję system wierzeń w Grecji; • umiejscawiam w czasie i zna różne systemy sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w Atenach peryklejskich; • charakteryzuję najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, prawie, architekturze, sztuce, literaturze;
3. Starożytny Rzym	Opiszę cywilizację starożytnego Rzymu	• umiejscawiam w czasie i przestrzeni cywilizację starożytnego Rzymu; • charakteryzuję system wierzeń w Rzymie; • umiejscawiam w czasie i znam różne systemy sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w Rzymie; • charakteryzuję najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, prawie, architekturze, sztuce, literaturze; • umiejscawiam w czasie i przestrzeni narodziny

		oraz rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa.
4. Początki średniowiecza	Scharakteryzuję cywilizację Bizancjum i islamu	• umiejscawiam w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i rozpoznaje osiągnięcia kultury bizantyjskiej (prawo, architektura, sztuka); • umiejscawiam w czasie i przestrzeni narodziny islamu i wyjaśniam wpływ cywilizacji muzułmańskiej na Europę; • dostrzegam różnice między chrześcijaństwem wschodnim i zachodnim.
5. Społeczeństwo, władza i kultura średniowiecznej Europy	Charakteryzuję społeczeństwo średniowiecznej Europy	• charakteryzuję władzę królewską, cesarską i papieską oraz relacje między nimi. • przedstawiam instytucje systemu lennego, wyjaśniam pojęcie stanu i charakteryzuję podziały społeczne w średniowieczu; • opisuję warunki życia w średniowiecznym mieście i wsi; • porównuję kulturę rycerską i kulturę miejską, opisuję charakterystyczne cechy wzoru rycerza średniowiecznego, rozpoznaję zabytki kultury średniowiecza we własnym regionie, wskazuję różnice między stylem romańskim a stylem gotyckim; • wyjaśniam rolę Kościoła (w tym zakonów) w dziedzinie kultury i życia codziennego.
6. Polska pierwszych Piastów	Charakteryzuję Polskę pierwszych Piastów	• przedstawiam genezę państwa pierwszych Piastów oraz umiejscawiam je w czasie i przestrzeni; • wyjaśniam okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa chrystianizacji

		Polski; • charakteryzuję rozwój monarchii Bolesława Chrobrego; • charakteryzuję kryzys i odbudowę monarchii piastowskiej w XI w.; • opisuję społeczeństwo Polski pierwszych Piastów.
7. Polska dzielnicowa i zjednoczona		• umiejscawiam w czasie i przestrzeni Polskę okresu rozbitcia dzielnicowego; • opisuję przyczyny oraz wskazuję skutki rozbitcia dzielnicowego; • opisuję przemiany społeczne i gospodarcze, z uwzględnieniem ruchu osadniczego; • charakteryzuję proces zjednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII i XIV w. • opisuję zmiany granic państwa polskiego w XIV i XV w.; • analizuję dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej oraz w polityce zagranicznej; • wyjaśniam przyczyny i oceniam następstwa unii Polski z Wielkim Księstwem Litewskim; • porządkuję i umieszczam w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w XIV–XV w.; • charakteryzuję rozwój monarchii stanowej i uprawnień stanu szlacheckiego (do konstytucji nihil novi).

Wymagania edukacyjne do każdej lekcji:

WSiP

<https://ucze.eduranga.pl/wymagania-edukacyjne-historia-klasa-5-podstawa-2024-3/>